

Els en Bas Kruisselbrink hoeven niet zo nodig het onderste uit de kan te hebben.

Foto Paulus Maessen

X
Aqd 12-8-09

'Biologische vleesvarkens houden vergt secure instelling'

Bas en Els Kruisselbrink uit het Achterhoekse Westendorp houden 500 biologische vleesvarkens. Ze zijn deeltijdboer en zouden niet anders willen. Om een biologische varkenshouderij goed te runnen moet je volgens het koppel bijzonder secuur zijn aangelegd.

DOOR JAN CEES BRON

Bas en Els Kruisselbrink uit het Achterhoekse Westendorp hielden 25 jaar lang op gangbare wijze vleesvarkens. In 2006 besloten ze over te schakelen naar de biologische varkenshouderij. Het aantal dieren verminderde van 700 tot 500. Gecombineerd met veel hogere kosten voor biggen, voer en stalrichting was dit niet eenvoudig, maar het geeft het koppel meer voldoening.

Bas, nu 44, begon op zijn achttiende op contract met het houden van varkens, en hield daarnaast koeien. Na de invoering van de superheffing in 1984 stopte Kruisselbrink met het melken.

Kruisselbrink heeft buiten de boerderij een baan, net als zijn vrouw. Tweeëneen halve dag maakt de Achterhoeker deel uit van de buitendienst van de gemeente Aalten, terwijl Els 16 uur per week zieken verzorgt in een verpleeghuis.

"Ik vind het heerlijk om buiten te zijn en met collega's te werken", vertelt Kruisselbrink. "Ik zou daarom eerlijk gezegd geen voltijd veehouder willen zijn. Zeker niet wanneer dit op grootschalige basis vorm zou krijgen. Het onderste uit de kan halen door volume te vergroten is gewoon niet iets dat me past."

Uiteindelijk moet goedkoop vlees ook goedkoop worden geproduceerd, denkt Kruisselbrink.

In 2002 begon Kruisselbrink na te denken over overschakeling naar biologisch. "We stonden in voor de praktische keuze of we zouden investeren in Groen Label, stoppen of biologisch te worden." Dat laatste is nog niet zo eenvoudig want boeren worden in principe door de Groene Weg toegelaten voor zover de markt dat toelaat, wat Kruisselbrink erg verstandig vindt.

In Nederland slacht het onderdeel van Vion zo'n 90 procent van alle biologische varkens. Kruisselbrink moest daarom even wachten.

Bas en Els Kruisselbrink

Varkenshouders in Westendorp

Bouwplan:
500 biologische vleesvarkens
7 hectare grond

Kijk ook op
www.biologischevarkens.nl

In april 2008 kwamen de eerste biologische biggen op het bedrijf. "Het bedrijf ligt tussen Westendorp en een minicamping, dus was uitbreiding geen optie. Tegelijkertijd houd ik te veel van de omgeving houd om te verhuizen. Daar komt bij dat opvolging niet waarschijnlijk is dus hebben we gekozen voor een mooie oplossing voor de komende 20 jaar."

Kruisselbrink is overtuigd van de biologische gedachte. "Ik heb niks tegen de gangbare sector hoor, maar deze filosofie past mij beter. Nu zie ik de varkens meer natuurlijk gedrag vertonen. Ze gaan in het zonnetje liggen of kiezen voor de schaduw. Per dier hebben ze 2,3 vierkante meter ter beschikking, drie keer meer dan in het gangbare. En dat geeft ze kans meer dier te zijn."

Circa dertig varkens zitten in hokken bij elkaar. De dieren verdelen zich over de voederbakken, het stro en de uitloopruimte. Omdat de zon de dieren parten speelt heeft Kruisselbrink de uitloop

voor 75 procent overkapt. Tevens heeft Kruisselbrink gekozen voor roosters in de vloer opdat de beesten niet in hun eigen uitwerpselen hoeven liggen.

De biologische varkens moeten tussen de 82 en 112 kilo wegen en ook qua spek- en spierdikte komt de certificering nauw. Kruisselbrink slaagt erin 97 procent als biologisch af te zetten, terwijl het gemiddelde in de sector 94 procent is. "Het prijsverschil tussen biologisch en gangbare varkens is 120 euro per dier. Voerkosten, we betalen zo'n 38 euro voor 100 kilo voer, maken bijna de helft uit van onze kostprijs."

Voerkosten zijn daarmee 40 procent hoger dan in de gangbare sector, dus biologisch houden en gangbaar afzetten betekent een groot verlies. Daar komt bij dat een big ruim 90 euro kost.

"Het uitzoeken maar ook voortdurend in de gaten houden van de beesten is daarom tijdrovender en belangrijker dan bij gangbare bedrijven. Bij ondergewicht gaan de

beesten naar een reststal om te groeien tot aflevergewicht. Secuur zijn is bijzonder belangrijk bij het managen van grote groepen en het afleveren van beesten van het juiste gewicht."

De prijzen voor biologisch varkensvlees zijn volgens Kruisselbrink redelijk. Veel van de economische recessie merken ze bij de afzet niet. "We merken dat de biologische kopers klein in aantal zijn, maar ze wel blijven wel trouw."

'Biologische kopers blijven ook tijdens recessie trouw'

maand	1,200	1,200
jun '10	1,445	1,4
jul '10	1,445	1,4
sept '10	1,450	1,4
dec '10	1,440	1,4

EUROPESE VARKENS

Europese, omgerekende vark incl. toeslagen; 56% vlees; 79 van vorige week;

land	week
Nederland	31
Duitsland	31
Denemarken	31
Frankrijk	31
België	31
Spanje	31
Italië	31

EIERBANK BARNEVE

Groothandelsprijzen (Realist) haakjes het verschil met de v

gewicht	wit
47	3,62 (+0,05)
48	3,73 (+0,06)
49	3,84 (+0,07)
50	3,94 (+0,08)
51	4,05 (+0,09)
52	4,16 (+0,10)
53	4,30 (+0,12)
54	4,43 (+0,13)
55	4,57 (+0,14)
56	4,71 (+0,16)
57	4,85 (+0,18)
58	4,94 (+0,17)

EIEREN KRUISHOUTE

Prijzen van eieren in euro's p Tussen haakjes het verschil m ring.

gewicht	wit
XL	7,34 (+0,02)
L	5,70 (onv)
M	4,87 (onv)
S	3,80 (+0,03)

Varkensrechten dalen iets in p

Product

DOOR MARGJE DE GRAAFF

De prijzen voor varken beginnen voorzichtig dalen. Wekenlang stond bare rechten een prijs 180 en 185 euro, nu zal 175 tot 180 euro. Het w dat verkopers toch m der genoeg nemen van de rechten af te k

Voor veel kopers zijn ten echter nog steeds hoewel er hier en daar wel boven de 180 euro wordt. Veel kopers weter tot de prijzen in h verder gaan dalen. Pl rechten kosten nog al de 7 en 7,50 euro, maar weinig verhandeld.

▼ Prognose: stabiel tot

Aqd 12-8-09

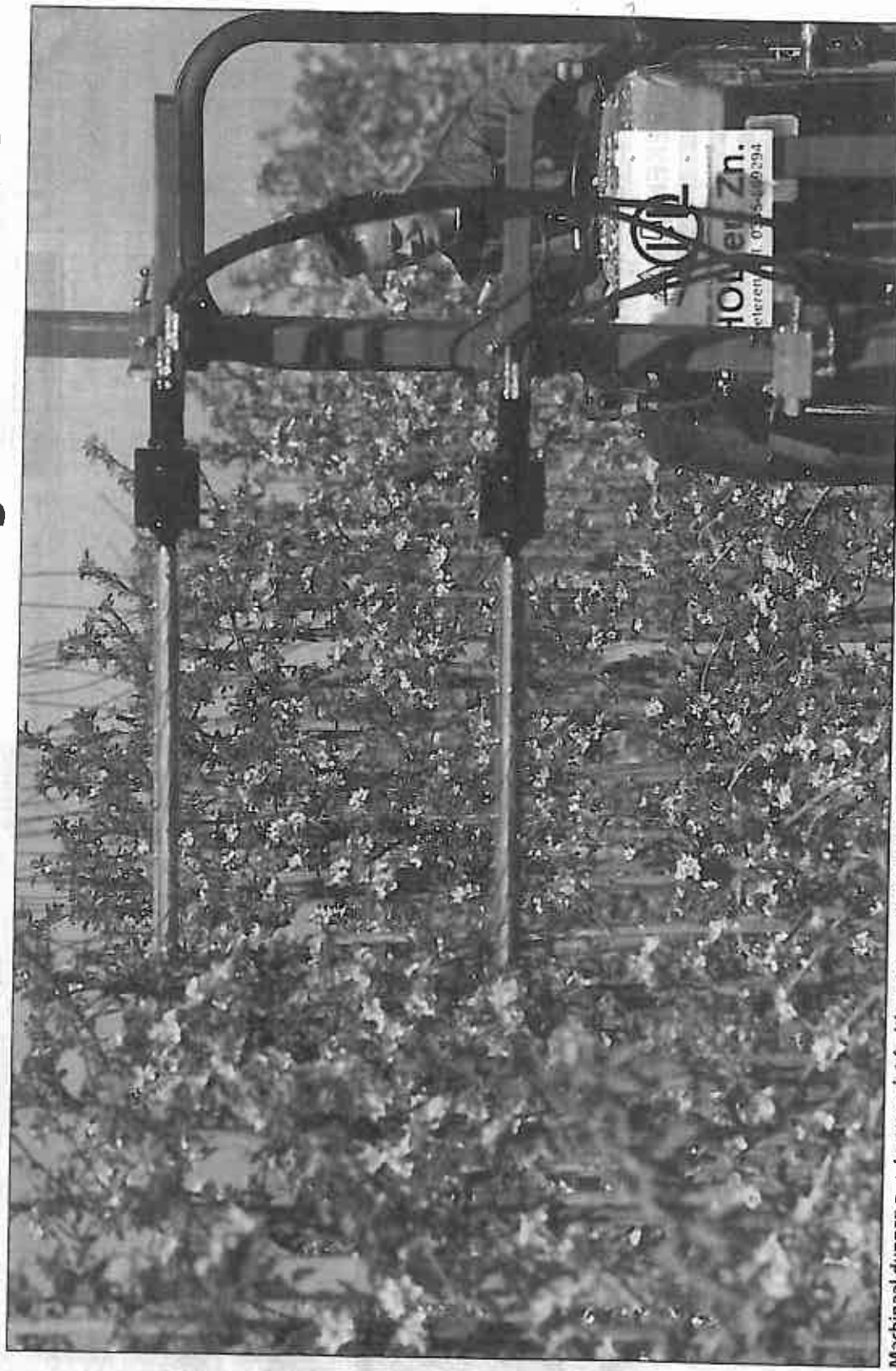
Machinaal dunnen biedt perspectief voor biologische fruitteelt

Wageningen - Het machinaal dunnen van biologische fruitbomen biedt perspectief voor biologische fruitteelt. Dat blijkt uit een onderzoek van het Louis Bolk Instituut, een wetenschappelijk onderzoeksbureau voor biologische landbouw.

Onderzoekers onderzochten in de biologische appelteelt de presaties van twee typen dunmachines van de merken Darwin en Bonn. Daaruit concludeert het instituut dat de dunmachines goed gewerkt hebben in de teelt van biologische Elstar-appels. De bomen herstellen goed van de aangegrichte bladshade, maar om tot een goed oordeel te komen is wel verdere waarneming nodig van de vruchtkwaliteit, calciumgehalte en bloei bij de komende oogst, zo stellen onderzoekers.

Het effect van de dunning is uitgedrukt in vruchten per 100 bloemclusters. De resultaten zijn vergeleken met onbehandelde bomen en bomen waarbij dunning met kalkzwavel plaatsvond. De Darwin blijkt bij 240 toeren precies goed te dunnen. De Bonn leek iets te sterk te dunnen.

Bij kalkzwavel is nog een behoorlijke handdunning nodig. De biologische teelt kampt met veel meer risico's op ziekten en plagen en heeft een ruimere marge nodig om slechte vruchten weg te dunnen. Het is belangrijk dat bomen niet te vol hangen met vruchten. Het streefaantal vruchten per boom ligt rond de 125.

Machinaal dunnen zorgt ervoor dat fruitbomen niet te veel vruchten dragen. Het kan een uitkomst zijn voor de biologische teelt.

